

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/118/2019
Identifikačné číslo spisu: 8115228108
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8115228108.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne I.M.j, trvale pobytom v T., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom v Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, proti žalovanému AB 2 B. V., registračné číslo: 572 79 667, so sídlom Strawinskyalaan 933, 1077XX Amsterdam, Holandské kráľovstvo, zastúpenému JUDr. Tomášom Borecom, advokátom so sídlom v Bratislave, Kozia ulica č. 20, o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 3 237,62 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17C/456/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. marca 2018 sp. zn. 13Co/80/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov rozsudkom z 15. februára 2016 č. k. 17C/456/2015- 33 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3 237,62 € a nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 500,69 € na účet právneho zástupcu žalobkyne, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vychádzal z predložených listinných dôkazov, v zmysle ktorých žalobkyňa a žalovaný viedli spor v konaní pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 11 C 416/2014 v opačnom postavení sporových strán, v ktorom bolo predmetom sporu zaplatenie istiny 5 499,96 € s príslušenstvom. Súd rozhodol právoplatným rozsudkom tak, že žalobkyňu v danom spore zaviazal k zaplateniu 2 262,34 € s 8,25 % ročným úrokom z omeškania od 13.novembra 2014 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Konštatoval, že v úverovej zmluve z 3.novembra 2010, uzatvorenej právnym predchodcom žalovaného v tomto konaní Home Credit Slovakia, a.s. a žalobkyňou ako dlžníčkou chýbajú zákonom stanovené náležitosti v § 9 ods. 2 pod písm. j/, k/ zákona č. 129/2010 Z.z., v dôsledku čoho je tento úver bezúročný a bez poplatkov. Čo sa týka RPMN, súd považoval v tejto časti právny úkon za neurčitý, čo spôsobuje jeho neplatnosť podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka; rozsudok bol vyhlásený 27.marca 2015. Na základe uvedeného konania si žalobkyňa v predmetnom spore podanou žalobou uplatnila primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 237,62 €, čo predstavuje

sumu, o ktorú sa ju snažil žalovaný bezdôvodne pripraviť v konaní sp.zn. 11C 416/2014 a pritom zneužil ako dodávateľ svoje postavenie a vystavil ju neplatným zmluvným podmienkam a právnej neistote. Citujúc ustanovenia § 1, 2, 3, 4, 7, 9 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný nepostupoval v predchádzajúcom spore s náležitou odbornou starostlivosťou, keď považoval plnenie v časti bez právneho dôvodu. Jednoznačne došlo z jeho strany k porušeniu spotrebiteľských práv žalobkyne, čo je preukázané rozsudkom. Pasívna legitímácia žalovaného je daná v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobkyňa ako spotrebiteľka si uplatnila svoje právo na finančné zadosťučinenie za vadné poskytnutie finančnej služby a plnenie, ktoré od nej požadoval žalovaný nebolo zákonné. Žalobkyni bola spôsobená ujma tým, že znášala stav právnej neistoty až do právoplatného rozhodnutia vo veci sp.zn. 11 C 416/2014, bola vystavená neplatným zmluvným podmienkam a právnej neistote a zo strany žalovaného bola jej poskytnutá vadná služba, pričom za porušenie týchto práv zodpovedá žalovaný, ktorý si od nej v konaní pod sp.zn. 11 C 416/2014 uplatňoval aj plnenie z neplatných a neprijateľných právnych podmienok navyše vo výške 3 237,62 € s príslušenstvom. Nepovažoval za správne tvrdenie žalovaného, že poskytol finančnú službu bez väd, lebo už to, že v úverovej zmluve boli uvedené neplatné zmluvné podmienky pri uvedení RPMN a zmluva neobsahovala všetky zákonom vyžadované náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010, preukazuje, že ide o vadnú službu. Žalovaný pri uplatňovaní nároku v konaní pod sp.zn. 11C 416/2014 tým, že žiadal od žalobkyne zaplatiť aj nároky z neplatnej zmluvnej podmienky a vymáhal takto plnenie, poškodzoval záujmy žalobkyne a jej spotrebiteľské práva a preto je primerané, aby jej v rovnakej výške zaplatil finančné zadosťučinenie.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 20.marca 2018 sp. zn. 13Co/80/2016 rozhodol výrokom I. tak, že pokračoval v konaní s právnym nástupcom spoločnosti AB 1 B. V., registračné číslo: 560 07 043, so sídlom Strawinskylaan 933, 1077XX Amsterdam, Holandské kráľovstvo - žalovaného, a to so spoločnosťou AB 2 B. V., registračné číslo: 572 79 667, so sídlom Strawinskylaan 933, 1077XX Amsterdam, Holandské kráľovstvo; výrokom II. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a výrokom III. stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením sporu, s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05). Uviedol, že v prejednávanej veci bol predmetom konania nárok žalobkyne, opierajúci sa o ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Uvedené ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu. K námietke odvolateľa týkajúcej sa porušenie zákonných povinností žalobkyňou, keďže zmluva je dvojstranný právny úkon, odvolací súd uviedol, že bol to právoplatným rozsudkom jednoznačne uznaný žalovaný, kto nepostupoval s odbornou starostlivosťou a predstrel žalobkyni formulárovú zmluvu, ktorú vopred sám pripravil, resp. jeho právny predchodca, ktorého práva a povinnosti žalobca zdieľa. Právny predchodca žalobcu ako subjekt podnikajúci v oblasti poskytovania úverov má poznať zákonnú úpravu poskytovania úverov, vrátane všetkých náležitostí, ktoré zákon vyžaduje. Napriek tomu ním vopred pripravená formulárová zmluva neobsahovala všetky zákonom vyžadované náležitosti, čo žalobkyňa ako spotrebiteľka ovplyvniť nemohla. Žalovaný pohľadávku vzniknutú z takto koncipovanej zmluvy spolu so všetkými právami a povinnosťami odkúpil a domáhal sa jej zaplata uplatnením pred súdom. Poukazujúc na § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, odvolací súd konštatoval, že za daného stavu, s ohľadom na závažné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné. Pri určení výšky priznaného zadosťučinenia odvolací súd bol rovnako toho názoru, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobkyne je suma, ktorej zaplata sa žalovaný (v konaní sp.zn. 11 C 416/2014 ako žalobca) bezdôvodne domáhal v základnom

konaní, a ktorá tak zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľke satisfakciu, odradiac dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu voči výroku II. podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Namietal, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V danom prípade absentuje riadne odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie, a to pre absenciu zdôvodnenia aplikácie neurčitých právnych pojmov ako „primeranosť“, absenciu povinnosti vyrovnáť sa s argumentmi žalovaného a absenciu povinnosti vyrovnáť sa s judikatúrou. Poukázal na to, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje, k akému dňu (v akom znení) sa aplikovala hmotnoprávna úprava pre posudzovanie nároku žalobkyne, pričom na uvedené poukazoval už pri prvom procesnom úkone (vyjadrenie k žalobe) a táto otázka nebola doposiaľ zodpovedaná. Pokiaľ odvolací súd má v odôvodnení zdôvodniť splnenie všetkých podmienok obsiahnutých v hypotéze právnej normy, musí byť jasné o akú právnu normu ide. Namietal tiež absenciu povinnosti odvolacieho súdu vyrovnáť sa s judikatúrou a v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 14Co 91/2012, ktorý v rozhodnutí konštatoval, že „ak bol prijatý záver, že predmetný úver je bezodplatný a bezúročný, už bola nastolená v predmetnom právnom vzťahu rovnováha zmluvných strán a nie je potrebné ešte osobitným rozhodnutím vzhľadom na ciele a účel, aký vyplýva z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka, prípadne určovať ešte neprijateľnosť zmluvných podmienok. Neobstojí v tomto smere ani odkaz na to, že by to založilo nárok na finančné zadosťučinenie“. Podľa jeho názoru súdy nižších stupňov sa nevysporiadali s jeho hlavným argumentom, že žalobkyňa už v pôvodnom konaní docielila satisfakciu v tom zmysle, keď súd konštatoval, že úver je bezúročný a bez poplatkov a žalobkyni bola uložená povinnosť vrátiť iba reálne poskytnuté plnenie bez akéhokoľvek navýšenia. Žalovaný v dovolaní ďalej namietal nesprávne právne posúdenie veci, ku ktorému malo dôjsť tým, že odvolací súd použil správnu právnu normu - ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, ale nesprávne ju interpretoval v právnej otázke, čo možno považovať za úspešné uplatnenie práva spotrebiteľom. Rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení veci, pri ktorom sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyslovenej v uznesení Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo 389/2015, podľa ktorého za správne právne posúdenie je možné považovať nasledujúcu interpretáciu ustanovenia § 5 ods. 3 prvá a tretia veta zákona o ochrane spotrebiteľa: „možno dospieť k záveru, že právo na primerané finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať, ak si ako žalobca úspešne uplatnil konkrétny nárok z porušenia práva a povinnosti kumulatívne uvedených v ustanoveniach zákona na ochranu spotrebiteľa a osobitných právnych predpisov, pričom toto úspešné uplatnenie konkrétneho práva musí vyplývať z právoplatného rozhodnutia. To, že spotrebiteľ musí byť žalobcom, možno vyvodiť z prvej vety zákonného ustanovenia, ktorá výslovne uvádza, že spotrebiteľ sa môže proti porušiteľovi domáhať na súde ochrany svojho práva. Samotné právo na priznanie finančného zadosťučinenia vzniká, ak sú splnené podmienky stanovené zákonom. Týmito podmienkami sú, že spotrebiteľ aktívne ako žalobca uplatní svoje právo na súde, a to porušenie práva a povinností určených na jeho ochranu proti porušiteľovi, a že je úspešný, pričom o úspechu sa dá uvažovať, keď je o ňom jednoznačne rozhodnuté v enunciate rozhodnutia“. Úviedol, že v danom prípade nespochybňuje, že žaloba na plnenie bola čiastočne zamietnutá, ale spochybňuje to, že sa spotrebiteľka domohla porušenia práv v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Výslovil názor, že nie každé rozhodnutie súdu, ktorým súd rozhodol o zamietnutí časti žaloby, možno považovať za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa, ale len také rozhodnutie, ktoré vo výroku zaväzuje dodávateľa - žalovaného ku konkrétnej povinnosti. Z účelového výkladu tejto právnej normy vyplýva právo spotrebiteľa na službu a výrobok, ktorý nemá vady, ak služba alebo výrobok má vadu a spotrebiteľ sa domôže ochrany svojich konkrétnych práv voči porušiteľovi, tak spotrebiteľovi prináleží náhrada škody a/ alebo finančné zadosťučinenie od zodpovednej osoby. Finančného zadosťučinenia by sa spotrebiteľ mohol domáhať len vtedy, ak sa pred súdom domôže, že finančná služba bola poskytnutá vadne; v tomto prípade finančná služba bola poskytnutá spotrebiteľovi bez väd, spotrebiteľ neplnil nič z neprijateľných zmluvných podmienok, peniaze dostal v plnej výške riadne a včas, a teda nie je potrebné zmiernovať žiadne následky. Na podporu správnosti právneho názoru, tak ako bol uvedený v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 389/2015 žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline

sp.zn. 11Co 159/2015, ako aj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13Co 1397/2014. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, resp. zmenil, žalobu zamietol a rozhodol o náhrade trov konania.

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno takéto rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

7. Žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

8.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

8.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marenie možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (R 129/1999, 3 Cdo 112/2017, 5 Cdo 45/2017, 7Cdo 5/2018).

9. Dovolateľ v dovolacom konaní namietal, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces tým, že

absentuje riadne odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie [absencia zdôvodnenia aplikácie neurčitých právnych pojmov ako „primeranosť“, absencia povinnosti vyrovnáť sa s argumentmi žalovaného, absencia povinnosti vyrovnáť sa s judikatúrou, absencia aplikácie hmotnoprávnej úpravy pre posudzovanie nároku žalobkyne (k akému dňu a v akom znení)]. Dovolací súd v tomto smere poukázal na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci. S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (k tomu viď jeho rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

10. Na podstate zásady, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania“ (teda nie zmätočnosť) zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017).

11. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (Sutyazhnik proti Rusku, sťažnosť č. 8269/02, rozsudok ESĽP z 23. júla 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, sťažnosť č. 52854/99, rozsudok ESĽP z 24. júla 2003). Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom prvoinštančného súdu, nemožno považovať za nedostatočne odôvodnený. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; medziiným uviedol dôvody, so zreteľom na ktoré dospel k záveru, že vzhľadom na závažné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné. Pri určení výšky priznaného zadosťučinenia odvolací súd (rovnako ako súd prvej inštancie) bol toho názoru, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobkyne je suma, ktorej zaplata sa žalobca bezdôvodne domáhal v základnom konaní, a ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni satisfakciu. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle § 393 CSP. V nadväznosti na uvedené dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalovaný preto neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V uvedenej súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom skúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420

písm. f/ CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

11.1. K námietke dovolateľa, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje povinnosť odvolacieho súdu „vyrovnať sa s judikatúrou“ (pričom poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 14Co/91/2012), dovolací súd poukazuje na to, že uvedené rozhodnutie, nenaplnia pojem, „judikát“. Význam slova judikát sa zužuje na súdne rozhodnutia vyšších či najvyšších súdnych inšancií, ktoré obsahujú zásadné právne závery alebo výklad určitej právnej normy, ktoré môžu byť využiteľné aj v ďalších prípadoch, teda možno nimi argumentovať v iných súdnych sporoch. Rozhodnutia vyšších súdov (alebo aj súdov rovnakej inštancie) zaväzujú len v konkrétnom tom spore, v ktorom sa toto rozhodnutie vydalo. Pre iné obdobné spory sú len akousi výkladovou pomôckou, ktorá môže napomôcť jednak rýchlejšiemu vyriešeniu obdobného sporu, keďže sa danou témou už nejaký súd zaoberal a jednak k zjednocovaniu rozhodovacej činnosti súdov, a teda, aby v skutkovo a právne rovnakých veciach súdy nevydávali rozdielne rozhodnutia. Zároveň však platí, že nie každé rozhodnutie súdu sa môže nazývať judikátom v materiálnom zmysle. Preto, aby si rozhodnutie mohlo nárokovať povahu judikátu v materiálnom zmysle slova, musí byť vydané súdom vyššieho stupňa, ktorého odôvodnenie zachováva všetky základné zásady právnej logiky a racionálnej argumentácie tak, aby boli myšlienkové postupy súdu preskúmateľné a verifikované. Preto, aby bolo možné súdne rozhodnutie považovať za judikát, musí byť navyše publikované, teda všeobecne dostupné a poznateľné.

12. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

13. Dovolateľ zastáva názor, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení veci, pri ktorom sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyslovenej v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 389/2015, podľa ktorého právo na primerané finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať, ak si ako žalobca úspešne uplatnil konkrétny nárok z porušenia práva a povinnosti kumulatívne uvedených v ustanoveniach zákona na ochranu spotrebiteľa a osobitných právnych predpisov, pričom toto úspešné uplatnenie konkrétneho práva musí vyplývať z právoplatného rozhodnutia. Zároveň mal za to, že spotrebiteľ by sa mohol domáhať finančného zadosťučinenia len vtedy, ak sa pred súdom domôže, že finančná služba bola poskytnutá vadne.

14. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

15. Podľa § 422 ods. 1 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada, b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

16. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie vecí tzv. majetkovým cenzom (ratione valoris). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď, vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenzus znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním

napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy.

17. V preskúmvanej veci je predmetom dovolacieho konania zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 3 237,62 €. Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby (19. november 2015) bola 380 € (podľa § 1 písm. a/ Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 297/2014, ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2015). Odvolací súd teda rozhodoval v dovolaní napadnutom výroku o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy (3 800 €). Prípustnosť dovolania žalovaného je preto v zmysle § 422 ods. 1 písm. a/ CSP vylúčená.

18. I keď v preskúmvanej veci išlo o tzv. spotrebiteľský spor, teda spor s ochranou slabšej strany, pre posúdenie prípustnosti dovolania neprichádzalo do úvahy uplatnenie nižšieho majetkového cenzu, t. j. dvojnásobku minimálnej mzdy v zmysle § 422 ods. 1 písm. b/ CSP. Účelom zníženia majetkového cenzu v sporoch s ochranou slabšej strany je totiž podľa dôvodovej správy k CSP zvýšená procesná ochrana slabšej strany, ktorou je v spotrebiteľskom spore spotrebiteľ. Táto zvýšená procesná ochrana spočíva v sprístupnení dovolania i pri nižšej sume peňažného plnenia. Znížený majetkový cenzus sa teda v spotrebiteľskom spore uplatní, ak dovolateľom je neúspešný spotrebiteľ. Pokiaľ je však dovolateľom neúspešný dodávateľ, pre posúdenie prípustnosti dovolania platí majetkový cenzus vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Táto interpretácia neodporuje princípu rovnosti zbraní, pretože je všeobecne známou skutočnosťou, že rovnosť subjektov je v určitých sporoch (vzhl'adom na postavenie strán) len fikciou, na ktorú zákonodarca v CSP reagoval tzv. pozitívnou diskrimináciou, t. j. osobitnou právnou úpravou sporov s ochranou slabšej strany. Za takéto spory sa považujú spotrebiteľské spory, antidiskriminačné spory a individuálne pracovné spory (§ 290 až § 323 CSP), pričom slabšou stranou v nich je spotrebiteľ, zamestnanec a diskriminovaný. Ochrana slabšej strany spočíva v tom, že sa jej priznáva viac práv za účelom docielenia rovného postavenia s druhou stranou sporu, a teda dôsledného naplnenia princípu rovnosti zbraní (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu z 24. júla 2018 sp. zn. 6 Cdo 80/2017, ktoré bolo prijaté ako judikát na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dňa 6. júna 2019).

19. Z týchto dôvodov najvyšší súd uzatvára, že žalovaný nedôvodne namieta existenciu procesnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Najvyšší súd preto jeho dovolanie ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

20. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní úspešná a preto na základe ustanovenia § 453 ods. 1 CSP s použitím § 255 ods. 1 CSP by mala (potencionálny) nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Žalobkyni však preukázateľne žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli a preto jej dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.